

[P. C. Petersen.]

ændringer. Der er ingen Tvivl om, at disse Foreninger mange Steder ud over Landet har virket tilfredsstillende i enhver Henseende. Det har ogsaa vist sig, at flere, jeg kan godt sige mange, af disse Foreninger har været i Stand til at klare deres Forpligtelser over for Statskassen med Hensyn til Betaling af Renter og Afdrag. Trods Krise og Tab har adskillige af dem endda kunnet opspare Reservefunds, om end kun smaa. Der er ogsaa flere Driftslaane foreninger, der for længst har iværksat Fællesindkøb af Maskiner og Redskaber og andet, som der er Brug for i et mindre Landbrug. Der er endvidere oprettet adskillige Avlscentre til Fremavl af Grisesøer til Foreningens Medlemmer. Der er altsaa her foretaget en Centralisering af Indkøbene paa allerbedste Maade til Gavn for Medlemmerne.

Jeg indrømmer dog, at det har været meget svært at administrere disse Foreninger under de givne Forhold, hvilket ogsaa bevises af de økonomiske Vanskeligheder, som adskillige af Driftslaane foreningerne har været ude for i de senere Aar. Den Afvikling af Driftslaane foreningerne, som nu skal paabegyndes i Løbet af det kommende Finansaar, kan derfor blive vanskelig for adskillige Foreninger, ja selv for dem, der har klaret sig nogenlunde hidtil.

Der er et Forhold, som vil bidrage til, at det bliver vanskeligt at afvikle dem, nemlig at Renten af Laanene for Tiden er 4½ pCt., medens Foreningerne af Penge, som de har indestaaende i Banker eller Sparekasser, højst faar en Rente paa 4 pCt.; for den Del af Beløbene, der staar paa Foliokonto, faas der endda kun 2 à 2½ pCt. Jeg glæder mig imidlertid over, at der i Lovforslaget er taget Hensyn hertil i Bestemmelsen om Afviklingen af disse Foreningers Forhold.

Den nye Lovgivning, som man her er inde paa med Hensyn til Indkøbsforeninger, er i høj Grad bygget op paa samme Grundlag, som Tilfældet var med de gamle Driftslaane foreninger. Det gælder saavel med Hensyn til Optagelse af Medlemmer, Garantitegning og Indskud som med Hensyn til Udlaanene og Afdragstiden for disse. Endvidere indeholder Lovforslaget nogle nye Bestemmelser, som gaar ud paa, at der for Fremtiden kun skal kunne oprettes

1 à 2 Foreninger i hver Amtskreds. Denne Bestemmelse kan efter min Mening komme til at volde visse Vanskeligheder, idet jeg her særlig tænker paa de Landsdele, hvor Samarbejdet mellem Husmandsforeningerne ikke sker inden for Amtsgrensene, men hvor der findes en Deling af en helt anden Art. I Jylland har man f. Eks. Kredforeninger, og paa Fyn er der dannet saakaldte Hovedkredse. De bestaaende Driftslaane foreninger er netop dannet paa Grundlag af disse Sammenslutninger. Jeg gaar ud fra, at Vanskelighederne vel efterhaanden kan overvindes, men jeg ser alligevel saaledes paa det, at kunde der gøres Undtagelser fra Regelen i § 2, Stk. f, naar Medlemstallet i betydelig Grad overstiger Minimumsantallet, som er ansat til 400 Medlemmer, vilde det vække Tilfredshed i mange Kredse. Jeg ved, at der findes adskillige Driftslaane foreninger ud over Landet, som har et Medlemstal paa omkring 1 000 Medlemmer inden for de Kredse, hvoraf de nu bestaar, ja i adskillige af disse Foreninger ligger Medlemstallet endda over 1 000.

Med Hensyn til Optagelse af nye Medlemmer i Indkøbsforeninger mener jeg, at jeg har Lov til at gaa ud fra, at Medlemmer af de gamle Driftslaane foreninger kan overgaa til de nye Indkøbsforeninger, selvfølgelig paa Betingelse af, at de ikke har nogen Gæld til den gamle Driftslaane forening, og at de i øvrigt opfylder Betingelserne for Optagelse i den nye Forening.

Lovforslagets Bestemmelser om Oprettelse af Reservefunds og om, at Staten gaar ind med en passende Garanti for Dækning af eventuelle Underskud i Foreningerne, anser jeg for særdeles gode Foranstaltninger, som vil være til stor Støtte for de nye Foreninger.

Jeg mener ogsaa, at den 5-Aars Afdragsfrihed for Laan, som nu gives, er en god Foranstaltning, og at det vil blive hilst med Tilfredshed af dem, der skal administrere de nye Foreningers Anliggender, at Afdragstiden for Statslaanene for Fremtiden er ansat til 25 Aar. En Rentefod paa 4 pCt. p. a. anser jeg ogsaa for rimelig, særlig i Betragtning af de Ydelser, som Statskassen giver Foreningerne, bl. a. den, jeg har nævnt om delvis Dækning af Underskuddet i en Forening; hertil kommer, at Statskassen yder ¾ pCt. aarlig til Hjælp til Foreninger-